

Uspješno kroz administraciju

VODIČ ZA
MAME I TATE

IMPRESSUM

Nakladnik:

Spona Code d.o.o.

Naziv publikacije:

Vodič za mame i tate – uspješno kroz administraciju

Projekt

WORKLIFE4U - Re-kreiraj život i posao za žene i muškarce

No. REC-RGEN-WWLB-AG-2019/881746

EU Rights, Equality and Citizenship Programme (REC)

Urednica

mr.sc. Dijana Kobas Dešković, MBA

Nositelj projekta

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Partneri u projektu

Spona Code d.o.o.

Hrvatska zajednica županija

Dizajn

Bestias dizajn d.o.o., Zagreb

Tisak

Kerschoffset d.o.o.

Naklada

500 primjeraka

Mjesto i godina izdavanja:

Zagreb, 2023.

ISBN 978-953-50538-0-4

Brošura je dostupna na web stranici projekta:

www.mamforce.hr

Ova je publikacija izrađena uz financijsku potporu Programa Europske unije „Prava, jednakost i građanstvo“ (2014-2020). Za sadržaj ove publikacije odgovorni su isključivo autori/autorice. Europska komisija ne prihvaća nikakvu odgovornost za način na koji će biti korištene informacije sadržane u ovoj publikaciji.

This publication was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020). The content of this publication represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

> SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. RODILJNI DOPUST	6
2.1 Obvezni roditeljni dopust - 98 dana neprenosivo pravo majke	7
2.2 Dodatni roditeljni dopust - do navršenih 6 mjeseci života djeteta	7
2.3. Financijska naknada tijekom roditeljnog dopusta	8
3. OČINSKI DOPUST	9
4. RODITELJSKI DOPUST	10
4.1 Trajanje	10
4.2. Financijska naknada tijekom roditeljskog dopusta	15
4.3. Rad s polovicom punoga radnog vremena	16
4.4. Rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta	16
4.5. Financiranje	16
5. POSVOJITELJSKI DOPUST	17
5.1. Trajanje	17
5.2. Financiranje	17
6. DODATNE POGODNOSTI ZA ZAPOSLENE RODITELJE	18
6.1. Plaćeni dopust za rođenje djeteta	18
6.2. Samohrani roditelji	18
6.3. Slobodan radni dan za prenatalni pregled	19
6.4. Stanka za dojenje	19
6.5. Prelazak s punog na nepuno radno vrijeme i prilagodba radnog vremena	20
6.6. Privremeni prelazak na rad od kuće/izdvojenom radnom mjestu	20
6.7. Zaštita trudnica, odnosno žene koja je rodila ili koja doji dijete	21
6.8. Prekovremeni rad, nejednaki raspored i preraspodjela radnog vremena	21
6.9. Mirovanje radnog odnosa do treće godine djetetova života	21
6.10. Ostalo	22
7. NOVČANE POTPORE ZA NOVOROĐENO DIJETE	23
7.1. Jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete - nacionalno	23
7.2. Jednokratna novčana potpora obiteljima novorođene djece - regionalno	24
7.3. Novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta Grada Zagreba	24
8. OBVEZE RODITELJA	25
8.1. Prijava rođenja djeteta	25
8.2. Prijava djeteta u matični ured	25
8.3. Osobno ime djeteta	27
9. DOKUMENTI POTREBNI ZA OTVARANJE RODILJNOG DOPUSTA	28
10. ZAKONSKA REGULATIVA	29
10.1. Zakoni koji se odnose na roditeljni/roditeljski dopust te prava i obveze roditelja:	29
10.2. Pravilnici koji se odnose na roditeljni/roditeljski dopust te prava i obveze roditelja:	29
11. KORISNI MATERIJALI	31

Čestitamo, postajete roditelji!

Roditeljstvo je najljepše, ali i vrlo zahtjevno razdoblje života. Osim niza osobnih promjena i izazova, roditeljstvo donosi i niz administrativnih obaveza koje je potrebno ispuniti kako bi se nesmetano koristila zakonom omogućena prava tijekom trudnoće i prvih osam godina života djeteta.

Kako bismo vam olakšali proces upoznavanja sa svim pravima i pogodnostima koje kao roditelji imate, kreirali smo **Vodič za buduće mame i tate**. U njemu ćete pronaći objašnjenja većine prava koja ste stekli prema Zakonu, kao i administrativne obaveze koje kao roditelji morate ispuniti. Već sama činjenica da postajete roditelji je sama po sebi promjena koja izaziva razne emocije, a uz to se još morate pobrinuti i za niz administrativnih detalja kojima nisu svi skloni, a često ni informacije o tome što je sve potrebno napraviti i koje su sve mogućnosti na raspolaganju pod kojim uvjetima nisu dostupne na jednostavan način. Budući smo i sami prošli to iskustvo i svjesni smo da nije jednostavan put kroz administraciju napravili smo vodič koji će vam pomoći da lakše prođete kroz to zahtjevno razdoblje života.

Vodič sadrži informacije o zakonima kojima se reguliraju radna, roditeljska i socijalna prava, objašnjenja o vrstama dopusta namijenjenih roditeljima, zatim informacije o pogodnostima za zaposlene roditelje, načine financiranja dopusta, administrativne obaveze roditelja.

Nadamo se da će vam informacije koje smo objedinili biti korisne, a dodatne informacije i novosti iz svijeta roditeljstva možete uvijek potražiti na našoj web stranici koja je navedena na zadnjoj stranici vodiča.

Želimo vam što više sretnih, zdravih i bezbrižnih dana s vašim djetetom.

**MAMFORCE &
DADFORCE tim**

1. UVOD

Kako biste stekli status trudne zaposlenice, i iskoristili sva prava koja vam pripadaju prema zakonu, **potrebno je o svom stanju trudnoće pisanim putem obavijestiti poslodavca.**

Prava koja vam pripadaju prema zakonu, propisana su **Zakonom o roditeljnim i roditeljskim potporama**¹ (u daljnjem tekstu Zakon). Ovim Zakonom, radi zaštite materinstva, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja te usklađenja obiteljskog i poslovnog života, propisuje se pravo na vremenske i novčane potpore roditeljima i njima izjednačenim osobama koje se brinu o djetetu.

Kako bi se olakšala skrb roditelja o djetetu, Zakonom su propisana prava roditelja na:

- a) **roditeljni dopust**
- b) **roditeljski dopust**
- c) **očinski dopust**
- d) **rad s polovicom punog radnog vremena**
- e) **rad s polovicom punog radnog vremena zbog pojačane njege djeteta**
- f) **stanku za dojenje djeteta**
- g) **dopust trudne radnice ili dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete**
- h) **slobodan radni dan za prenatalni pregled**
- i) **dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju**
- j) **mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta.**

Zakon definira mogućnosti korištenja pa tako navedena prava ne mogu istodobno koristiti oba roditelja osim u slučaju očinskog dopusta koji se može koristiti paralelno s roditeljskim i stanke za dojenje djeteta koja se može koristiti i ako otac koristi svoj dio roditeljskog dopusta.

U nastavku vodiča detaljnije ćemo objasniti pojedina prava, njihovo vremensko trajanje, financijsku potporu te potrebnu dokumentaciju za njihovo ostvarivanje.

¹ (NN 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17, 85/22, 152/22)

2. RODILJNI DOPUST

Kako biste stekli status trudnice, trebali biste **o svom stanju trudnoće pisanim putem obavijestiti svog poslodavca.**

6

Rodiljni dopust pravo je svake zaposlene trudnice, odnosno majke, koje se može koristiti za vrijeme trudnoće, poroda i tijekom njege novorođenog djeteta. Rodiljni dopust možete koristiti u trajanju od **28 dana prije** dana očekivanog termina rođenja djeteta **do navršenih 6 mjeseci života djeteta**. Taj period se dodatno dijeli na obvezni (neprenosivi) i dodatni (prenosivi) dio što ćemo detaljnije objasniti u nastavku.

Potrebno je objasniti pojmove mjeseca i dana očekivanog termina rođenja djeteta. Važno je naglasiti da je u Zakonu navedeno da se pojam **mjeseca** odnosi na vremenski period od 30 kalendarskih dana, neovisno o tome imaju li mjeseci 30 dana ili 31 dan. Također, **dan očekivanoga termina rođenja djeteta** utvrđuje izabrani specijalist ginekologije iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

RODILJNI DOPUST DIJELI SE NA DVA DIJELA, NA OBVEZNI (NEPRENOSIVO PRAVO MAJKE) I DODATNI RODILJNI DOPUST (MOGUĆE PRENIJETI NA OCA DJETETA).

U daljnjem tekstu objasniti ćemo razlike između obveznog i dodatnog rodiljnog dopusta, vremensko trajanje i mogućnosti korištenja rodiljnog dopusta od strane majke i/ili oca djeteta.

2.1 OBVEZNI RODILJNI DOPUST - 98 DANA NEPRENOSIVO PRAVO MAJKE

Obvezni rodiljni dopust majka mora koristiti u **neprekidnom trajanju od 98 dana**, 28 dana prije očekivanog termina rođenja djeteta do 70 dana nakon rođenja djeteta.

**OBVEZNI, NEPRENOSIVI DOPUST ZA MAJKU =
28 DANA PRIJE TERMINA ROĐENJA
+ 70 DANA NAKON ROĐENJA DJETETA.**

U slučaju potrebe, a ovisno o stanju trudnoće i zdravstvenom stanju trudnice, sukladno procjeni ginekologa, rodiljni dopust se može početi koristiti i **45 dana prije dana očekivanog termina rođenja djeteta**.

Za otvaranje rodiljnog dopusta potrebno je od specijalista ginekologije dobiti **Izjave o privremenoj nesposobnosti za rad**.

U slučaju ranijeg rođenja djeteta, rodiljni dopust se može produžiti za onoliko dana koliko je dijete ranije rođeno. Ranije rođenim djetetom smatra se dijete rođeno **prije navršenog 37. tjedna, odnosno 259. dana trudnoće**, u skladu s ocjenom nadležnog tijela Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu HZZO), na temelju dostavljene medicinske dokumentacije.

2.2 DODATNI RODILJNI DOPUST - DO NAVRŠENIH 6 MJESECI ŽIVOTA DJETETA

Nakon proteka obveznog rodiljnog dopusta, imate pravo na dodatni rodiljni dopust **do navršenih 6 mjeseci života djeteta**.

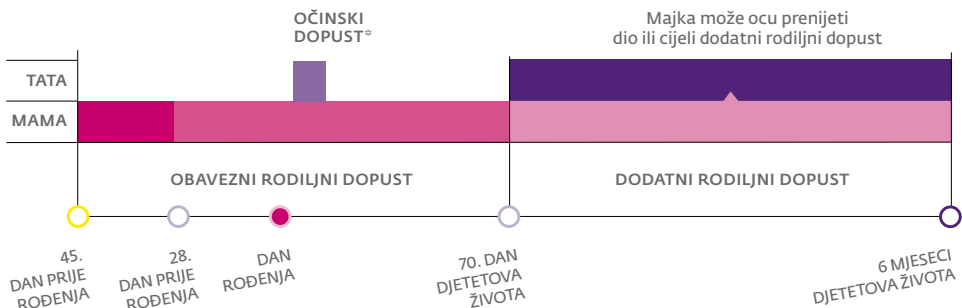
DODATNI RODILJNI DOPUST MAJKA MOŽE PRENIJETI NA OCA DJETETA.

Majka može dodatni rodiljni dopust, koji počinje 71. dan nakon rođenja djeteta, prenijeti na oca djeteta, u cijelosti ili u vremenski ograničenom trajanju.

Ukoliko želite prenijeti dodatni rodiljni dopust na oca djeteta, potrebno je osobno, u područnom uredu HZZO-a, potpisati Izjavu roditelja o prijenosu prava na rodiljni dopust oca djeteta.

Također, potrebna je i **prethodna suglasnost oca djeteta**. Ovaj postupak potrebno je obaviti **minimalno 30 dana prije namjere korištenja** rodiljnog dopusta za oca.

RODILJNI DOPUST

⁹ Otac može koristiti 10 dana očinskog od dana rođenja do 6. mjeseca života djeteta.

2.3. FINANCIJSKA NAKNADA TIJEKOM RODILJNOG DOPUSTA

Tijekom korištenja roditeljnog dopusta, imate pravo na naknadu plaće u 100% iznosu svoje redovne plaće (prosjeck isplaćene plaće u posljednjih šest mjeseci)^{2,3}.

Uvjet za ostvarivanje tog prava je neprekinuti radni staž od 6 mjeseci, odnosno 9 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine. Ukoliko taj uvjet nije ispunjen, i dalje imate pravo na roditeljni dopust, no naknada plaće tijekom istoga iznosi 125% proračunske osnovice.

Pod plaćom na osnovi koje se utvrđuje osnovica za naknadu plaće podrazumijeva se redovita mjesečna plaća roditelja te naknada plaće isplaćena za vrijeme odsutnosti s rada (godišnji odmor, plaćeni dopust i bolovanje). Pod plaćama se razumijevaju samo plaće prema ugovoru o radu za određeni mjesec. Ostale naknade, na primjer božićnice, uskrsnice, godišnje nagrade, jubilarne nagrade, otpremnine i sl., ne smatraju se plaćom, stoga se ne uračunavaju se u osnovicu.

Dotadne informacije o naknadi plaće je moguće pronaći u Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju.

² pod plaćom se smatra redovita mjesečna plaća i naknade plaća isplaćene za vrijeme odsutnosti s rada – godišnji odmor, plaćeni dopust, privremena nesposobnost

³ u iznosu od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju

3. OČINSKI DOPUST

Od 1. kolovoza 2022. godine, u sustav roditeljskih i roditeljskih potpora uveden je očinski dopust, kojeg zaposleni ili samozaposleni otac može koristiti u razdoblju **od dana rođenja pa sve do šestog mjeseca djetetovog života**. Trajanje dopusta ovisi o broju rođene djece, pa za jedno dijete iznosi 10 radnih dana, a za blizance, trojke ili istovremeno rođenje više djece taj dopust iznosi 15 radnih dana.

OČINSKI DOPUST JE PLAĆEN NA NIVOU REDOVNE PLAĆE.

Zaposleni ili samozaposleni otac ovo pravo koristi u neprekinutom trajanju i pod uvjetom da u isto vrijeme i za isto dijete na koristi neko drugo pravo iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora.

Također, otac ostvaruje ovo pravo neovisno o statusu zaposlenja majke i neovisno o tome koristi li ona roditeljski dopust. No, važno je naglasiti da se očinski dopust ne može prenijeti na majku.

Za vrijeme korištenja očinskog dopusta naknada plaće iznosi 100% redovne plaće i isplaćuje se na teret državnog proračuna.

Zahtjev za očinski dopust treba podnijeti nadležnom regionalnom uredu ili područnoj službi HZZO-a prema mjestu prebivališta ili boravišta.

Zahtjevu se prilaže:

- potvrda o plaći (koju ispunjava poslodavac) koja obuhvaća plaću i naknade plaće isplaćene kroz prethodnih šest mjeseci
- broj računa na koji će naknada biti isplaćivana
- ime, prezime, OIB djeteta za kojeg se očinski dopust želi koristiti.

Zaposleni otac koji namjerava koristiti očinski dopust mora 15 dana prije datuma korištenja **pisano obavijestiti poslodavca**. Poslodavac ne daje pisanu suglasnost i mora omogućiti korištenje očinskog dopusta bez odgode.

Osim očinskog dopusta očevi mogu koristiti i plaćeni dopust za važne osobne potrebe koji su dodatno objašnjeni u drugom dijelu ovog vodiča.

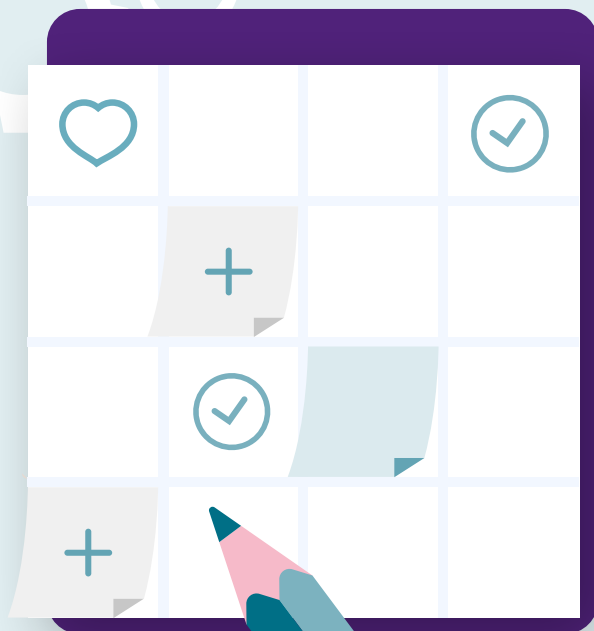
4. RODITELJSKI DOPUST

4.1 TRAJANJE

Svaki zaposleni roditelj ima pravo na roditeljski dopust koji započinje **nakon navršanih 6 mjeseci života djeteta**. Roditeljski dopust moguće je koristiti kontinuirano ili u dijelovima, najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje 30 dana.

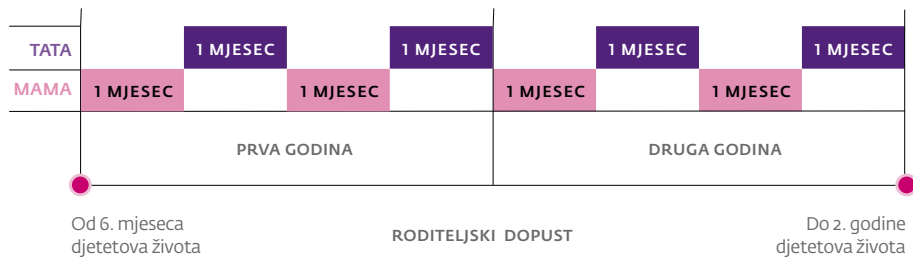
RODITELJSKI
DOPUST SE KORISTI U
TRAJANJU OD NAJMANJE

30
DANA.

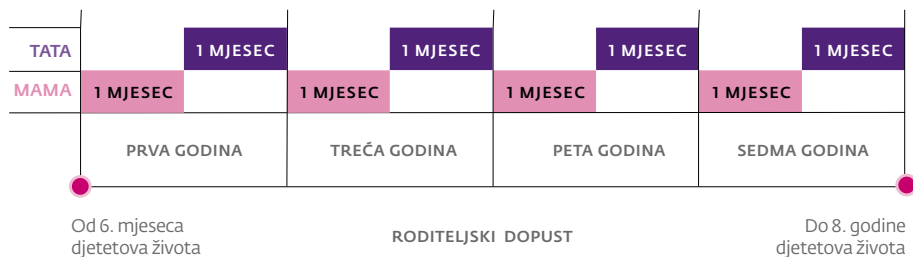

PRIMJERI:**PRIMJER 1**

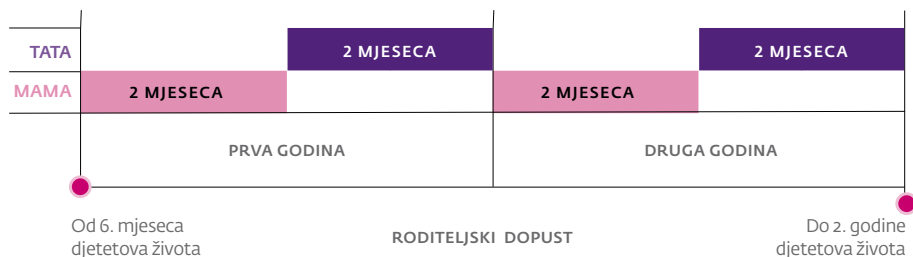
*VARIJANTA AKO RODITELJSKI DOPUST KORISTE OBA RODITELJA

PRIMJER 2

*VARIJANTA AKO RODITELJSKI DOPUST KORISTE OBA RODITELJA

PRIMJER 3

*VARIJANTA AKO RODITELJSKI DOPUST KORISTE OBA RODITELJA

RODITELJSKI DOPUST MOGUĆE JE KORISTITI DO 8. GODINE ŽIVOTA DJETETA.

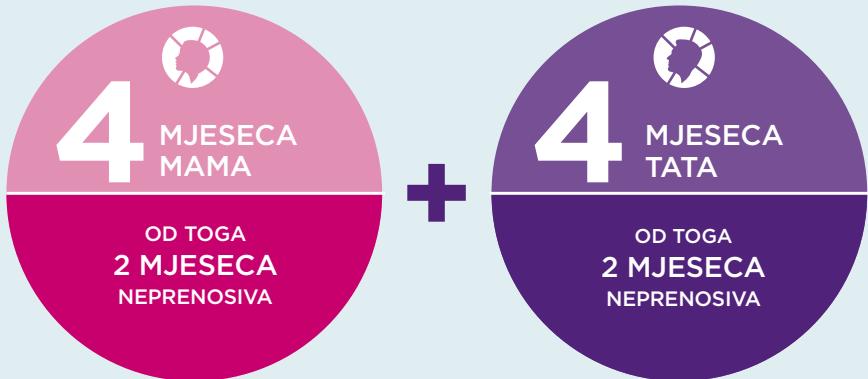
Trajanje roditeljskog dopusta ovisi o broju rođene djece i načinu korištenja roditeljskog dopusta, odnosno koriste li roditeljski dopust oba roditelja ili samo jedan:

- trajanje za prvo i drugo rođeno dijete – **8 mjeseci**
- trajanje za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete – **30 mjeseci**.

Ako roditeljski dopust koriste oba roditelja, tada je njegovo trajanje 8 mjeseci, odnosno **svaki roditelj koristi 4 mjeseca** (za prvo i drugo rođeno dijete) od čega su **2 mjeseca neprenosiva na drugog roditelja**.

Za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete, svaki roditelj može koristiti 15 mjeseci, od čega su također 2 mjeseca neprenosiva na drugog roditelja.

RODITELJSKI DOPUST JE PREDVIĐEN ZA OBA RODITELJA.

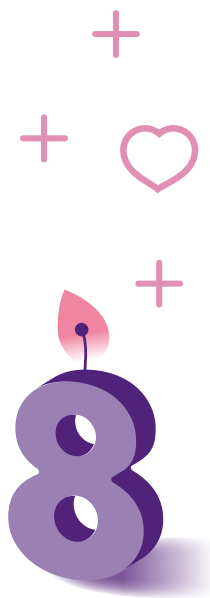
Neprenosivi dio roditeljskog dopusta (2 mjeseca) može se koristiti pojedinačno, naizmjenično ili istodobno sukladno dogovoru između majke i oca.

Ako se oba roditelja dogovore da će **samo jedan roditelj** koristiti roditeljski dopust, tada je ukupno trajanje dopusta **6 mjeseci** (za prvo i drugo rođeno dijete) ili **28 mjeseci** (za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete).

U slučaju prijenosa roditeljskog dopusta između roditelja, zahtjevu za roditeljski dopust⁴ obvezno se prilaže zajednička izjava o dogovorenom prijenosu dijela roditeljskog dopusta, vlastoručno potpisana od strane oba roditelja.

Istovremeno se može koristiti samo dva mjeseca, dok 3 i 3 mjeseca mogu koristiti samo mama ili tata.

Roditeljski dopust može se koristiti **u cijelosti ili njegovim dijelovima, do 8. godine života djeteta.**

SAMO MAMA

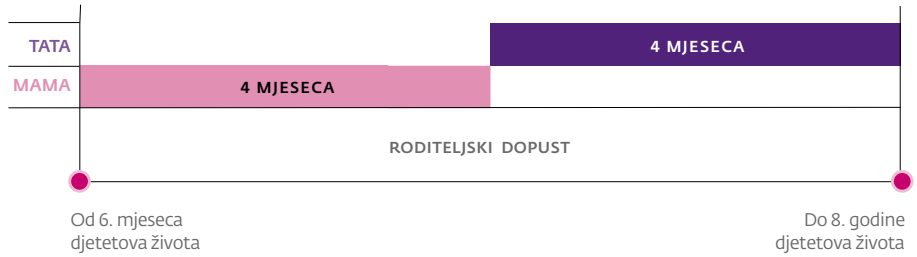

SAMO TATA

⁴ Zahtjev je moguće pronaći na službenim stranicama HZZO-a (www.hzzo.hr)

POJEDINAČNO

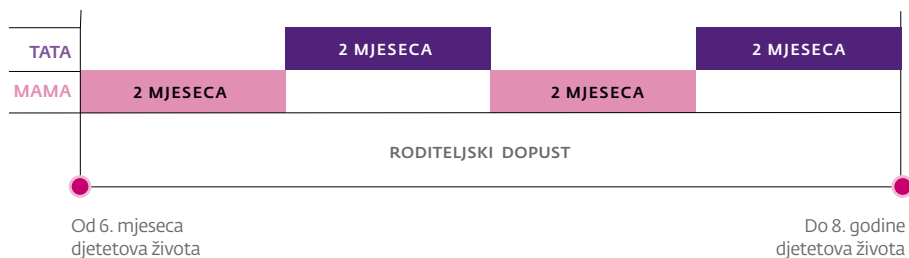
POJEDINAČNO

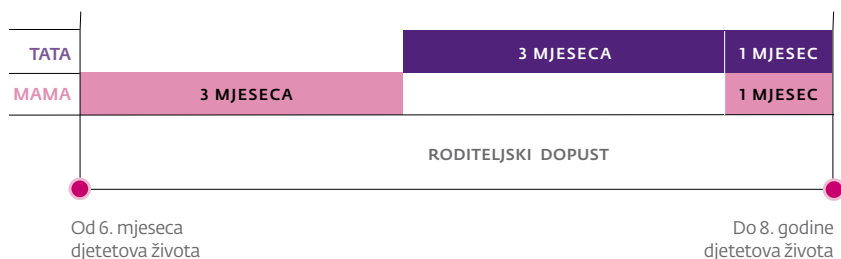
POJEDINAČNO

NAIZMJENIČNO

POJEDINAČNO I ISTODOBNO

4.2. FINANCIJSKA NAKNADA TIJEKOM RODITELJSKOG DOPUSTA

Tijekom korištenja roditeljskog dopusta, imate pravo na naknadu plaće. Naknada plaće roditeljskog dopusta isplaćuje se u punom iznosu osnovice za naknadu plaće (100% od osnovice za naknadu plaće), ali za puno radno vrijeme ne može iznositi više od 225,5% proračunske osnovice⁵, kao ni manje od 70%⁶.

Tijekom preostalog roditeljskog dopusta za blizance, treće i svako sljedeće dijete naknada plaće iznosi 125% proračunske osnovice⁷.

Ako pravo na roditeljski dopust koristite u polovici radnog vremena, naknada plaće iznosi 110% proračunske osnovice⁸, bez obzira na redosljed djeteta za koje se pravo koristi, te tijekom cjelokupnog korištenja prava.

⁵ Proračunska osnovica za 2023. godinu iznosi 441,44 eura, a naknada 995,45 eura.

⁶ 309,01 eura za 2023. godinu

⁷ 551,80 eura za 2023. godinu

⁸ 485,58 eura za 2023. godinu

Uz zahtjev za korištenje roditeljskog dopusta, potrebno je priložiti:

1. potvrdu o plaći (koja nije potrebna ako se roditeljski dopust koristi nastavno na roditeljski dopust)
2. pisanu izjavu poslodavca o zaprimljenoj obavijesti o namjeri korištenja roditeljskog dopusta (koja također nije potrebna ako se roditeljski dopust koristi nastavno na roditeljski dopust) te
3. presliku kartice tekućeg računa.

4.3. RAD S POLOVICOM PUNOGA RADNOG VREMENA

MAME I TATE MOGU KORISTITI RODITELJSKI DOPUST UZ POLA RADNOG VREMENA.

Nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta, majka ili otac djeteta imaju pravo koristiti rad s polovicom radnog vremena.

Roditelj djeteta može roditeljski dopust koristiti i kroz polovicu radnog vremena do ispunjenja ukupno raspoloženi dana roditeljskog dopusta (npr. umjesto 6 mjeseci roditeljskog dopusta, moguće je koristiti 12 mjeseci roditeljskog dopusta uz paralelni rad od pola radnog vremena).

4.4. RAD S POLOVICOM PUNOG RADNOG VREMENA RADI POJAČANE NJEGE DJETETA

Ako je djetetu zbog njegova zdravlja i razvoja potrebna pojačana briga i njega, nakon isteka roditeljskog dopusta jedan od roditelja može raditi pola radnog vremena **do navršene 3. godine djetetova života**.

Navedeno pravo ostvarujete na temelju nalaza i ocjene izabranog liječnika opće obiteljske medicine i nadležnoga liječničkog povjerenstva HZZO-a.

4.5. FINANCIRANJE

Tijekom rada na pola radnog vremena, radi pojačane njege djeteta, prima se novčana naknada u visini od **125%** proračunske osnovice⁹ mjesečno **za puno radno vrijeme**.

⁹ 551, 80 eura za 2023. godinu

5. POSVOJITELJSKI DOPUST

5.1. TRAJANJE

DOPUST ZA POSVOJENJE DJETETA JE ISTOG TRAJANJA KAO I ZA ROĐENJE DJETETA.

Ako posvojite dijete, s danom pravomoćnosti rješenja o posvojenju stječete pravo na posvojiteljski dopust u trajanju od 6 mjeseci za dijete do 18 godina života.

Prema Zakonu, posvojiteljski dopust **produžuje se za 60 dana** ako posvojite:

- blizance
- dvoje ili više djece
- dijete koje postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji
- dijete s teškoćama u razvoju.

Nakon završetka posvojiteljskog dopusta, **do 8. godine života posvojenika** imate pravo na roditeljski dopust.

Također, **imate pravo na sva druga prava zaposlenog roditelja** pod uvjetima i u trajanju propisanom Zakonom, sukladno ranije opisanim pravima u ovom vodiču.

5.2 FINANCIRANJE

Tijekom korištenja posvojiteljskog dopusta, ostvarujete ista prava kao i kod rođenja djeteta (rodiljni dopust), odnosno, imate pravo na novčanu naknadu u visini od **100% od osnovice** za naknadu plaće, a za vrijeme roditeljskog dopusta novčana naknada limitirana je na **225% proračunske osnovice**¹⁰, odnosno, iznosi 125% proračunske osnovice, kao što je navedeno u prethodnim poglavljima o rodiljnom i roditeljskom dopustu.

¹⁰ 995,45 eura za 2023. godinu

6. DODATNE POGODNOSTI ZA ZAPOSLENE RODITELJE

6.1 PLAĆENI DOPUST ZA ROĐENJE DJETETA

Zaposleni roditelji neovisno o drugim oblicima dopusta ostvaruju pravo na plaćeni dopust za važne osobne potrebe među kojima je i rođenje djeteta. Ukupno trajanje plaćenog dopusta za osobne potrebe je ograničeno na sedam radnih dana i organizacije takve oblike plaćenog dopusta obično dodatno definiraju pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu. Plaćeni dopust za važne osobne potrebe financijski pokriva poslodavac.

Neovisno o plaćenom dopustu za važne osobne potrebe, među kojima je i rođenje djeteta, očevi za rođenje djeteta ostvaruju pravo na deset dana očinskog dopusta koji plaća HZZO. Očinski dopust je opisan u posebnom dijelu ovog priručnika.

6.2 SAMOHRANI RODITELJI

Ako ste samohrani roditelj, ostvarujete dodatna prava iz sustava socijalne skrbi:

- savjetovanje
- pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća
- zajamčenu minimalnu naknadu
- pomoć za podmirenje troškova stanovanja
- jednokratnu naknadu
- druge pomoći, kao što su: pomoć u prehrani, pomoć za odjeću i obuću, pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, podmirenje pogrebnih troškova i podmirenje troškova ogrjeva.

Kako biste ostvarili navedena prava, potrebno je nadležnom Centru za socijalnu skrb **podnijeti Zahtjev za priznavanje prava**. Nadležni Centar za socijalnu skrb se određuje prema mjestu prebivališta.

6.3. SLOBODAN RADNI DAN ZA PRENATALNI PREGLED

1 PUTA MJESEČNO SLOBODAN DAN ZA OBAVLJANJE PRENATALNIH PREGLEDA.

Ako želite, u dogovoru s poslodavcem, ovo pravo možete koristiti i na način da pripadajuće sate radnog dana rasporedite i koristite višekratno, tijekom više radnih dana u tijeku mjeseca.

Za korištenje slobodnog dana za prenatalni pregled potrebno je poslodavcu **pisanim putem najaviti odsustvo dva radna dana prije zakazanog vremena** pregleda te na zahtjev dostaviti dokaz. U svrhu evidencije rada, slobodan radni dan smatra se vremenom provedenim na radu.

6.4. STANKA ZA DOJENJE

STANKA OD DVA SATA DNEVNO ZA DOJENJE DJETETA.

Stanku za dojenje možete koristiti jednokratno ili dva puta u tijeku dana u trajanju od po sat vremena, **do navršene 1. godine djetetovog života**. Za vrijeme korištenja stanke za dojenje imate pravo na naknadu plaće koja iznosi 100% proračunske osnovice za sate korištenja stanke. Prije korištenja je potrebno obavijestiti poslodavca i podnijeti zahtjev nadležnoj jedinici HZZO-a najmanje 15 dana prije početka korištenja.

ZA ZAPOSLENU MAJKU IZRAČUNAVA SE NAKNADA PLAĆE ZA VRIJEME KORIŠTENJA PRAVA ZA STANKU ZA DOJENJE ZA MJESEC KOJI IMA 176 RADNIH SATI (22 RADNA DANA). ZA DVA SATA KORIŠTENJA STANKE ZA DOJENJE NAKNADU ISPLAĆUJE HZZO, DOK PREOSTALI DIO PLAĆE RADNICE ZA RAD ISPLAĆUJE POSLODAVAC.

Kako biste ostvarili stanku za dojenje, potrebna je potvrda izabranog specijalista pedijatra da dojite dijete, potvrda poslodavca da radite u punom radnom vremenu te potvrda poslodavca za svaki mjesec o satnici korištenja.

STANKU ZA DOJENJE JE MOGUĆE KORISTITI I AKO OTAC DJETETA PARALELNO KORISTI JEDAN OD MOGUĆIH OBLIKA DOPUSTA (RODILJNI, RODITELJSKI, OČINSKI).

6.5. PRELAZAK S PUNOG NA NEPUNO RADNO VRIJEME I PRILAGODBA RADNOG VREMENA

Zaposleni s djetetom do osme godina života koji je kod poslodavca u radnom odnosu proveo šest mjeseci može zatražiti rad u nepunom radnom vremenu, promjenu ili prilagodbu rasporeda radnog vremena.

Potrebno je pisanim putem obavijestiti poslodavca o takvoj potrebi. Poslodavac je dužan razmotriti prijedlog te uzimajući u obzir potrebe organizacije posla u roku od najduže 15 dana pismeno odgovoriti.

Također, u slučaju potrebe za povratkom na raniji način rada, provodi se isti postupak – pisani zahtjev i pisani dogovor.

6.6. PRIVREMENI PRELAZAK NA RAD OD KUĆE/ IZDVOJENOM RADNOM MJESTU

Trudnice i zaposleni roditelji djece do navršene 8. godine života mogu radi usklađivanja radnih i obiteljskih obaveza te osobnih potreba zatražiti od poslodavca prelazak na privremeni rad od kuće, odnosno na izdvojenom radnom mjestu. Poslodavac je dužan takav zahtjev radnika razmotriti te u slučaju odbijanja ili odgode dostaviti obrazloženi pisani odgovor u roku od 15 dana.

U tom slučaju se s poslodavcem dogovara izmjena ugovora o radu na određeno vrijeme. Zaposlenik/zaposlenica može i prije isteka dogovorenog vremena rada na izdvojenom mjestu tražiti od poslodavca povratak na obavljanje posla u prostoru poslodavca što je poslodavac dužan razmotriti te u slučaju odbijanja ili odgode pismeno obrazložiti u roku od 15 dana.

U slučaju prihvaćanja, poslodavac i zaposlenik/zaposlenica ugovaraju rad u prostoru poslodavca.

Isto pravo ostvaruju i zaposleni zbog zaštite zdravlja uslijed dijagnosticirane bolesti ili utvrđenog invaliditeta, te u slučaju pružanja osobne skrbi članu uže obitelji ili članu kućanstva zbog ozbiljnog zdravstvenog razloga.

6.7. ZAŠTITA TRUDNICA, ODNOSNO ŽENE KOJA JE RODILA ILI KOJA DOJI DIJETE

U slučaju rada na poslovima koji ugrožavaju život ili zdravlje žene ili djeteta, poslodavac je dužan ponuditi obavljanje drugih odgovarajućih poslova uz iste financijske uvjete.

6.8. PREKOVREMENI RAD, NEJEDNAKI RASPORED I PRERASPODJELA RADNOG VREMENA

Do osme godine života djeteta zaposleni roditelji i trudnice mogu raditi prekovremeno, u nejednakom rasporedu i preraspodjeli radnog vremena samo uz **pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku** na takav rad.

Raspodjela radnog vremena znači da ono tijekom jednog razdoblja traje dulje, a tijekom drugog razdoblja kraće od punog radnog vremena.

Isto pravilo o radu, uz pisani dobrovoljni pristanak na takav rad, ostvaruju i zaposleni koji rade pola radnog vremena zbog pojačane njege djeteta, njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.

6.9. MIROVANJE RADNOG ODNOSA DO TREĆE GODINE DJETETOVA ŽIVOTA

Nakon isteka roditeljskog dopusta ili rada na pola radnog vremena, jedan od roditelja može do navršene 3. godine života djeteta radni odnos staviti u mirovanje.

MOGUĆE JE RADNI ODNOS STAVITI U MIROVANJE DO 3. GODINE ŽIVOTA DJETETA.

Ako koristite mirovanje radnog odnosa do treće godine djetetova života, prava i obveze iz radnog odnosa miruju, a pravo na obvezno zdravstveno osiguranje i mi-

rovinsko osiguranje ostvaruju se prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakonu o mirovinskom osiguranju. Poslodavac vas može odjaviti iz sustava obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja. No, nakon odjave možete i za vrijeme mirovanja radnog odnosa koristiti prava iz sustava obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, ali na drugačiji način.

Osobe kojima je prestalo obvezno mirovinsko osiguranje uslijed korištenja prava na mirovanje radnog odnosa mogu se osigurati na temelju produženog osiguranja uz uvjet da podnesu prijavu za produženo osiguranje u roku od 12 mjeseci od dana odjave.

Možete i sami sebi uplaćivati doprinose za mirovinsko osiguranje na temelju produženog mirovinskoga osiguranja. Ako vas je poslodavac odjavio iz obveznog zdravstvenog osiguranja, status osigurane osobe možete steći kao supružnik (bračni ili izvanbračni sukladno obiteljskim propisima) člana obitelji osiguranika, odnosno nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja pod uvjetom da status u obveznom zdravstvenom osiguranju ne možete ostvariti po nekoj drugoj osnovi osiguranja te da imate prebivalište ili odobreni stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

Ako namjeravate iskoristiti pravo na mirovanje radnog odnosa, o tome morate pisanim putem obavijestiti poslodavca minimalno 30 dana prije početka korištenja prava. Poslodavac je dužan nakon primitka obavijesti namjere izdati pisanu izjavu koja sadrži suglasnosti poslodavca s korištenjem prava na mirovanje radnog odnosa te jedan primjerak odluke o mirovanju radnog odnosa obavezno dostavlja Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje radi evidencije.

6.10. OSTALO

Neovisno o roditeljskom statusu svi zaposlenici i zaposlenice imaju pravo:

- na plaćenu odsutnost s posla do sedam dana godišnje zbog osobito važnih osobnih potreba kao što su rođenje djeteta, vjenčanje, teška bolest, smrt člana uže obitelji
- eplaćeni dopust do pet radnih dana godišnje za pružanje osobne skrbi članu uže obitelji ili osobi koja živi u istom kućanstvu
- privremeni prelazak na rad od kuće zbog pružanja osobne skrbi.

7. NOVČANE POTPORE ZA NOVOROĐENO DIJETE

7.1. JEDNOKRATNA NOVČANA POTPORA ZA NOVOROĐENO DIJETE - NACIONALNO

Svi hrvatski državljani koji su zdravstveno osigurani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj u vrijeme rođenja djeteta ili stranci sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci ostvaruju pravo na jednokratnu financijsku potporu za rođenje djeteta koje isplaćuje HZZO.

Pravo na novčanu potporu ostvaruju roditelji i posvojitelji pod uvjetom da pomoć nije već ranije isplaćena.

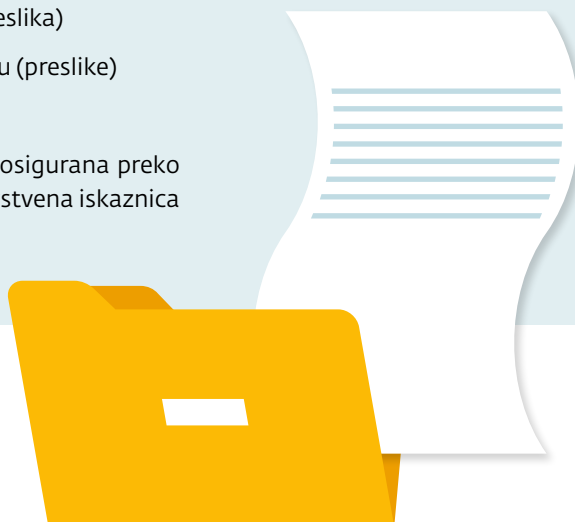
Kako biste dobili jednokratnu potporu, potrebno je **u roku od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta**, odnosno 30 dana od dana posvojenja djeteta podnijeti zahtjev prilikom prijave djeteta u matičnim uredima ili u nadležnoj područnoj službi HZZO-a.

Prije podnošenja zahtjeva provjerite je li dijete upisano u maticu rođenih, prijavljeno kao član vašeg kućanstva te zdravstveno osigurano po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz zahtjev, koji podnosite u HZZO-u, trebate priložiti:

- djetetov izvod iz matice rođenih (preslika)
- svoju osobnu i zdravstvenu iskaznicu (preslike)
- uvjerenje o prebivalištu.

Ako je majka nezaposlena, a zdravstveno osigurana preko oca djeteta, molbi se prilaže osobna i zdravstvena iskaznica oca, kao nositelja osiguranja.

7.2. JEDNOKRATNA NOVČANA POTPORA OBITELJIMA NOVOROĐENE DJECE - REGIONALNO

Osim potpore na državnoj razini, pojedini gradovi i općine su u okviru mjera pronatalitetne politike u svom proračunu osigurali **novčani dar za svako novorođeno dijete** s prebivalištem na području određenog grada, općine ili županije.

Detaljnije informacije možete pronaći na službenim stranicama grada ili općine sukladno prebivalištu.

7.3. NOVČANA POMOĆ ZA OPREMU NOVOROĐENOG DJETETA GRADA ZAGREBA

U okviru Programa pronatalitetne politike Grada Zagreba, Grad Zagreb isplaćuje **novčanu pomoć za opremu novorođenog djeteta**.

Kako biste ostvarili pravo na novčanu pomoć, potrebno je **u roku od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta** podnijeti zahtjev nadležnom gradskom upravnom tijelu – Gradskom uredu za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom. Također, roditelji moraju ispuniti uvjete prijavljenog prebivališta u Gradu Zagrebu sukladno važećim propisima.

8. OBVEZE RODITELJA

U nastavku Vodiča navedene su neke obveze roditelja koje je potrebno obaviti ubrzo nakon rođenja djeteta. Kako bismo vam olakšali snalaženje, objasnili smo procedure te naveli rokove.

8.1 PRIJAVA ROĐENJA DJETETA

Nakon rođenja djeteta, potrebno je **prijaviti dijete u maticu rođenih**. Upis rođenja djeteta u maticu rođenih možete obaviti **usmenom ili pisanom prijavom** matičaru područja kojem pripada mjesto rođenja djeteta. Ako je dijete rođeno u zdravstvenoj ustanovi, rođenje matičaru prijavit će ta ustanova pismeno.

Ako je dijete rođeno izvan zdravstvene ustanove, prijavu može podnijeti:

- otac djeteta
- osoba u čijem je stanu dijete rođeno
- majka kada za to bude sposobna
- babica ili liječnik koji je sudjelovao u porodu
- osoba koja je saznala za rođenje djeteta.

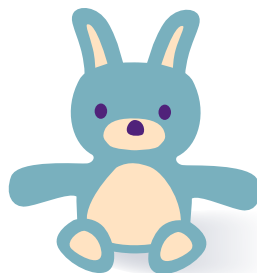
ROK ZA PRIJAVU DJETETA U MATICU ROĐENIH JE 15 DANA OD ROĐENJA DJETETA.

- Ako dijete nema sve potrebne dokumente, kao njegova osobna isprava tijekom prvih mjesec dana može poslužiti otpusno pismo iz rodilišta.

8.2. PRIJAVA DJETETA U MATIČNI URED

Upis rođenja djeteta možete obaviti u matičnom uredu prema mjestu rođenja djeteta na temelju

- (I) **usmene prijave roditelja u matičnom uredu**
- (II) **pisane prijave roditelja putem usluge e-Novorođenče** dostupne u svim matičnim uredima.

Prilikom (I.) **usmene prijave roditelja u matičnom uredu** omogućen je:

- upis djeteta u maticu rođenih
- upis djeteta u evidenciju državljanstva
- prijava prebivališta djeteta na adresu roditelja
- reguliranje obveznog zdravstvenog osiguranja djeteta
- podnošenje zahtjeva za dobivanje jednokratne novčane potpore za novo-rođeno dijete
- prijava promjena osobnog odbitka na poreznim karticama roditelja.

Uvjerjenje o prebivalištu djeteta možete dobiti odmah po završetku upisa u matičnom uredu, dok će HZZO u roku od 15 dana dostaviti iskaznicu zdravstveno osigurane osobe za dijete na adresu prijave prebivališta.

Prilikom (II.) **pisane prijave roditelja putem usluge e-Novorođenče**, u vaš osobni korisnički pretinac bit će dostavljeni:

- elektronički zapis iz matice rođenih za dijete (odmah po izvršenom upisu)
- elektronički zapis iz evidencije državljanstva za dijete (odmah po izvršenom upisu)
- uvjerenje o prebivalištu za dijete (odmah po odobrenju upisa)
- potvrda o prijavi na obvezno zdravstveno osiguranje (u roku od 5 dana) i poveznica na tiskanica prijave na obvezno zdravstveno osiguranje (Tiskanica T2)
- otvrda o odobrenoj isplati jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete
- ako je roditelj registriran u sustavu ePorezne, obavijest o dostavi Obrasca PK u roku od 3 dana.

E- NOVOROĐENČE

8.3. OSOBNO IME DJETETA

DIJETE U ROKU OD 30 DANA MORA DOBITI OSOBNO IME.

Ime djeteta određuju roditelji, **osobno i sporazumno** u matičnom uredu. Možete izabrati ime po vlastitom izboru, ali željeno ime mora predstavljati riječi koje po svom poimanju označavaju ime.

Određivanje prezimena uvjetovano je zajedničkim prezimenom roditelja, ako imate različita prezimena, možete odlučiti želite li da dijete nosi prezime jednog od vas ili prezime i jednog i drugog roditelja.

LEON,
DRAGO
MI JE!

HMMM...
HANA, MARTINA,
ANAMARIJA ili
LARA!

9. DOKUMENTI POTREBNI ZA OTVARANJE RODILJNOG DOPUSTA

U nastavku se nalaze dokumenti koji su potrebni za otvaranje roditeljnog dopusta. Prikupljene i ispunjene dokumente potrebno je predati u područni ured HZZO-a koji je određen prema prebivalištu (boravištu) do petog dana u tekućem mjesecu.

1) Izvješće o privremenoj nesposobnosti za rad zbog otvaranja roditeljnog dopusta

Izvješće izdaje odabrani doktor primarne zdravstvene zaštite ginekolog.

Obrazac izvješća možete pronaći na stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje¹¹.

2) Potvrda o plaći

Temeljem Potvrde o plaći utvrđuje se osnovica za obračun naknade plaće. Potvrdu o plaći izdaje poslodavac na vaš zahtjev.

Ako je prethodno korišteno pravo na naknadu plaće zbog komplikacija u trudnoći, nije potrebno priložiti novu potvrdu o plaći, nego se naknada plaće određuje prema potvrdi o plaći koju ste već dostavili HZZO-u prilikom započinjanja korištenja toga prava.

Obrazac potvrde o plaći možete pronaći na stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, www.hzzo.hr

3) Kopija osobne iskaznice

4) Kopija zdravstvene iskaznice

5) Broj tekućeg računa u banci

¹¹ www.hzzo.hr ; http://www.hzzo.hr/wpcontent/uploads/2017/12/Doznaka_04122017.pdf?b32def

10. ZAKONSKA REGULATIVA

10.1. ZAKONI KOJI SE ODOSE NA RODILJNI/RODITELJSKI DOPUST TE PRAVA I OBEVEZE RODITELJA:

- Zakon o rodiljnim i roditeljskim potporama (NN 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17, 37/20, 85/22)
- Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13, 98/19)
- Zakon o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22)
- Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18)
- Obiteljski zakon (NN 103/15, 98/19, 47/20)

10.2. PRAVILNICI KOJI SE ODOSE NA RODILJNI/RODITELJSKI DOPUST TE PRAVA I OBEVEZE RODITELJA:

- Pravilnik o uvjetima i postupku za stjecanje prava zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili na rad u skraćenom radnom vremenu radi njege djeteta (NN 18/09 i 25/09 - ispravak)
- Pravilnik o uvjetima i postupku ostvarivanja prava na stanku za dojenje djeteta, prava na dopust trudne radnice, prava na dopust radnice koja je rodila i prava na dopust radnice koja doji dijete (NN 112/11)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja elektroničkog očevidnika o korisnicima prava na rodiljne i roditeljske potpore (NN broj 18/09)
- Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja izvješća o ostvarivanju prava na rodiljne i roditeljske potpore (NN 18/09)
- Pravilnik o uvjetima i postupku stjecanja prava na rad u skraćenom radnom vremenu radi pojačane brige i njege djeteta (NN 25/09)

11. KORISNI MATERIJALI

a) Dokumenti potrebni za ostvarivanje prava na roditeljni/roditeljski dopust:

- Izvješće o privremenoj nesposobnosti za rad
- Izjava roditelja o prijenosu prava na roditeljni dopust oca djeteta (http://www.hzzo-net.hr/dload/obvezno_osig/Izjava_roditelja_o_prijenosu_prava.pdf)
- Izvješće o bolovanju - Doznaka (http://www.hzzo.hr/wp-content/uploads/2017/12/Doznaka_04122017.pdf?b32def)
- Potvrda o plaći (http://www.hzzo.hr/wp-content/uploads/2017/12/R1_04122017.pdf?b32def)
- Osobna iskaznica
- Zdravstvena iskaznica
- Broj tekućeg računa u banci

b) Internetske stranice na kojima možete pronaći korisne materijale:

- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje: <http://www.hzzo.hr/>
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje: <http://www.mirovinsko.hr/>
- Zakon.hr: <https://www.zakon.hr/>
- Narodne novine: <https://www.nn.hr/>
- Središnji državni portal: <https://gov.hr/>
- Osobni korisnički pretinac: <https://pretinac.gov.hr/KorisnickiPretinac/eGradani.html>
- Ministarstvo uprave: <https://uprava.gov.hr/>
- Službene stranice Grada Zagreba: <https://www.zagreb.hr/>
- Centar za socijalnu skrb Zagreb: <http://www.czss-zagreb.hr/>

This publication was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020). The content of this publication represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

ISBN: 978-953-50538-0-4

 REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada, mirovinskoga
sustava, obitelji i socijalne politike

hrvatskazajednicažupanija

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

 sponacode